

# RITEM

- enakomernost v gibanju;
- SKANDIRANJE: glasno branje pesmi z jasnim in pretiranim naglaševanjem metrično krepkih zlogov.

- METRIČNA SHEMA: za ponazoritev zgradbe ritmičnih oblik.
  - POUODARJENI ZLOGI ali IKTUSI:
  
  - NEPOUDARJENI ZLOGI:

– PADAJOČ RITEM:

– RASTOČ RITEM:

– STOPICA:

- TROHEJ:

= umerjen, težak, okoren in zelo nazoren; primeren predvsem za epsko pesništvo

*Noč je temna, podkve jeklo poje. (Levstik)*

– U – U – U – U

- DAKTIL:

= različen: živahen, plah, slovesen; je zelo čustven

*Očka, pa kaj je v tej zlati igrački? (župančič)*

*– U U – U U – U U – U*

- JAMB: dvozložna stopica rastočega ritma (U–): *Slovan, korak*  
= lahkoten, lagoden, prizadeven, dejanski, najbolj podoben ritmu vsakodnevnega govora

*Ah, kam ljubezni vodijo nas ceste! (Župančič)*

*U – U – U – U – U*

- ANAPEST: trizložna stopica rastočega ritma (UU–): *učenjāk, korenjak*
- SPONDEJ: dvozložna stopica zadržanega ritma (– –): *pravir, kdo zna*

- AMFIBRAH:

= izraža veselje, poskočen, plesni ritem

*Plesale lepote 'z Ljubljane so cele. (Prešeren)*

*U – U U – U U – U U – U*



# VERZ ali STIH

= vrsta ritmično povezanih stopic

- navadno verz šteje od ene do osem stopic

- Glede na to, kakšne stopice so v verzu, poznamo:
  - ISTOSTOPIČNI VERZ=
  - RAZNOSTOPNIČNI VERZ =
  - SVOBODNI VERZ

- stalni verzi: ritem je enakomeren
  - italijanski ali laški enajsterec = peterostopični nadštevilni jamb

Apel podobo na ogled postavi ...(Prešeren)

U – U – U – U – U – U

- španski osmerek = četverostopični trohej

Hrast stoji v turjaškem dvoru ... (Prešeren)

– U – U – U – U

- srbski deseterac = peterostopični trohej

Turban pisan diči rusu glavo ... (Aškerc)

– U – U – U – U – U

- MISELNI PRESTOP ali ENJABEMENT =

*Med svojimi dlanmi večkrat  
držala  
sem tvoj obraz. Ko vanje so se  
zile  
besede tvoje, moje dlani bile  
so kakor iz blestečega kristala.*

# KITICA

=

Pogostejše so:

- dvovrtničnica ali
- trivrstičnica ali
- štirivrstičnica ali

- desetvrstičnica ali
- alpska poskočnica = stara ljudska kitica; sestavljena je iz štirih amfibraških verzov, rima je pretrgana

*Bod moja, bod moja,  
bom lešnikov dal;  
boš tiste potolkla,  
bom drugih nabral.  
(Ljudsko)*

# STIK

=

SOGLASNIŠKI STIK ali

- SAMOGLASNIŠKI STIK ali

- MOŠKA ali KREPKA ASONANCA:

- ŽENSKA ali ŠIBKA ASONANCA:

- TEKOČA A.:



- POLNI STIK ali RIMA:
  - MOŠKA ali KREPKA:
  - ŽENSKA ali ŠIBKA:
  - TEKOČA:

- VRSTE RIM:
  - ZAPOREDNE:
  
  - PRESTOPNE:
  
  - OKLEPAJOČE:

– PRETRGANE:

– VERIŽNE:

– POVRATNE:

– ZAOBRNJENE:

– ZAPLETENE: